

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/618

KARAR NO : 1983/725

ÖZET: Siyasi parti yönetim kurulu başkan ve üyelerinin işlediği, sıkı yönetim askeri mahkemesinin görev alanına giren suçlara ait davanın 1402 sayılı Yasa ile eklenen ek-1. maddesi gereğince zaman ve yer koşulu aranmaksızın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Selahattin Yılmaz ve arkadaşları

O L A Y : 1- Çankırı ili Ilgaz ilçesinde siyasal görüş ayrılığı nedeniyle

le birtakım toplumsal olaylar olduğu 24.4.1976 günü sağ görüşlü olan sanıklar ve kimli leri tesbit edilemeyen 150-200 kişilik bir topluluk oluşturarak (Kahrolsun komünistler Komünistler Moskova'ya, dinsizlere ölüm) diye mağdure Kamuran Gündoğdu ve Kerim Gündoğdu'nun muayenehanelerinin önünde bağdıkları muayenehaneye girerek mağdurları aradıkları ve muayenehaneyi tahrip ettikleri daha sonra Kerim Gündoğdu'nun muayenehanesine girerek Kerim Gündoğdu ile Remzi Küçükkerem'i yakalayıp öldürmek kastıyla taş, sopa, demir çubuk, tekme, yumrukle dövdükleri ve Kerim Gündoğdu'nun muayenehanesinde toplu şekilde tahribat yaptıkları ve bu suretle sanıkların 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüş Yasası'na aykırı eylem, toplu ısrar ve adam öldürmeye tam derecede teşebbüs suçunu işledikleri iddia olunarak 171 sayılı Yasa'nın 13/a-f., 18/A., TCK.nun 516/2., 517., 522. 64/1., 450/4., 62. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi C. Savcılığınca haklarında kamu davası açılmıştır.

2- Aynı suçta katıldıkları iddiasıyla sanıklar Ahmet İshak, Yaşar Şen ve Mehmet Ali Tosyalıoğlu haklarında aynı suçlardan dolayı ve aynı kanun maddeleri uygulanan istemiyle 28.5.1976 tarihli ek iddianame ile ayrıca kamu davası açılmıştır.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi; 22.6.1976 gününde, her iki dava dosyasını birleştirdikten sonra; 13.10.1976 gününde, 1976/76 sayılı ile; Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin Kuruluş ve Yargılama Usulü Hakkındaki yasanın biçim yönünden iptal edilmiş ve yasa Mahkemesi'nin iptal kararında yeni yasanın çıkarılması için öngördüğü bir senelik süre 11 Ekim 1976 tarihinde sona ermiş ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görevi bu karar doğrultusunda ortadan kalkmış olduğu görüşü ile dava dosyasını Çankırı Ağır Ceza Mahkemesi'ne göndermiştir.

Çankırı Ağır Ceza Mahkemesi; 5.6.1980 gününde, esas 1976/120, karar 1980/ sayılı ile; atılı suçların, Anayasa'nın tanıdığı temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemleri niteliğinde olduğu ve bu nedenle davanın sıkı yönetim askeri mahkemelerinde görülmesi gerektiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi; 15.5.1981 gününde 1981/1547-613 sayı ile; atılı suçun, Ankara ilinde 26.12.1978 gününde ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu bir suçla bağlantılı olmadığı görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş olmakla, dava dosyası görev uyumsuzluğunun çözümlü için Çankırı C. Savcılığının 1.11.1982 günlü, 1979/618 sayılı yazıları ile gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı 26.12.1983 günlü toplantıda, geçici rapörtör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; tophantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Gani-oğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşüldü; düşünüldü;

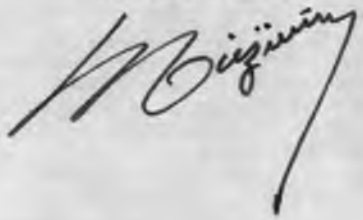
Sanıklara atılı suçlar, siyasal görüş ayrılığından kaynaklanmış olmakla sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkindir.

Atılı suçlar Ilgaz ilçesini de kapsamına alan Çankırı ilinde 12.9.1980 günü de ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 24.4.1976 yılında işlenmiş ise de; dosya içerisinde 646 sıra numarada kayıtlı Ilgaz Emniyet Komiserliği'nin 3.4.1971 günlü ve 214 sayılı yazılarına göre, sanık Mustafa Tingir'in 1976 yılında AP ilçe 2. Başkanı, Mustafa Soysal'ın yönetim kurulu üyesi, sanık İsa Sertel'in MHP ilçe başkanı ve Lütfü Demiral'ın 2. başkanı olduğu bildirilmiş olmakla; ve bu gibi sanıkların işledikleri sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin suçlarına 1402 sayılı yasanın 2310 sayılı Yasa ile eklenen ek-1. maddesi uyarınca yer ve zaman kaydına bakılmaksızın parti genel merkezinin bulunduğu yer sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması öngörülmüş olduğundan ve diğer sanıklar yönünden de CMUK.nun 3. ve 353 sayılı Yasa'nın 18. maddesi gereği davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

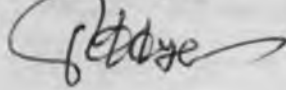
Bu nedenle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 15.5 1981 günlü, 1981/1547-613 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 26.12.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
Y. İsmet Ayer

Üye
Ali Suat Erkoç

Üye
Mustafa Aksoy

Üye
Necati Karakış

Üye
Osman Kayaçan

Üye
Ergun Argon

